

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ: 8119 443, ФАКС: 988 44 05, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изх. №:

02-67

15.05.2014

Бх. № КТС - 453-08-14
от 19.05.2014г.

ДО

Г-ЖА КОРНЕЛИЯ НИНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
42-РО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На № 453-08-33 от 14.04.2014 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 454-01-44 внесен от СВЕТИН ДИМИТРОВ ТАНЧЕВ, ГЕОРГИ ЦВЕТАНОВ МАРКОВ И РУМЕН МАЛИНОВ ЙОНЧЕВ на 11.04.2014 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НИНОВА,

По повод изпратения от Комисията по труда и социалната политика проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите и Министерството на правосъдието изразяват следното становище:

Със законопроекта се предлага удължаване с една година (до 31 декември 2015г.) срокът на действие на разпоредбата на § 4, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване (ПЗР на КСО), на основание на която, ако трудовият договор на лицата, които работят при условията на чл. 104, ал. 3 (работниците, инженерно-техническите специалисти и ръководните служители до ръководител на участък включително, заети на работа под земята в подземните рудници, в подземните геологопроучвателни и хидротехнически обекти, в тунелното и подземното минно строителство), бъде прекратен на основание чл. 328, ал. 1, т. 1 и 2 от Кодекса на труда (при закриване на предприятието, при закриване на част от предприятието или съкращаване на щата), могат да се пенсионира не по-рано от навършване на 45-годишна възраст, ако имат сбор от осигурителен стаж и възраст 90 и 10 години осигурителен стаж, положен при условията на чл. 104, ал. 3.

По последни данни на Организацията на обединените нации България се нарежда сред десетте държави с най-застаряващо население в света и е на пето място по процентен дял на възрастното население в рамките на общото население. В резултат на промените в раждаемостта и в смъртността и на миграцията, негативните демографски процеси продължават и населението продължава да намалява спрямо предходните години. Увеличаването на възрастното население води до по-големи разходи за пенсии, за здравеопазване и за дългосрочни грижи.

Държавното обществено осигуряване в България функционира на разходопокривен принцип. Това означава, че приходите от осигурителните вноски на работещите сега,

следва да покриват разходите за пенсии. Към момента обаче приходите от вноски покриват около половината от разходите за пенсии, а недостига се покрива със средства от държавния бюджет.

Безспорно е, че без финансовата стабилизация на държавното обществено осигуряване, която да доведе до увеличаване на приходите и ограничаване на разходите, не е възможно да се гарантира запазването на доходите нито на сегашните, нито на бъдещите пенсионери.

В тази връзка, през последните години Съветът на Европейския съюз отправя някои препоръки към Република България, част от които са свързани с необходимостта от предприемане на мерки за ограничаване на ранното пенсиониране, засилване на политиките за осигуряване на възможности за по-дълго оставане на пазара на труда на възрастните работещи и др.

Според препоръката на Съвета на Европейския съюз относно Националната програма за реформи на България за 2013 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма на България за периода 2012—2016 г. в областта на пенсиите, е необходимо България „Да премахне постепенно възможностите за ранно пенсиониране, да въведе една и съща законово установена пенсионна възраст за мъжете и за жените и да прилага активни политики по заетостта, които да позволят на по-възрастните работещи да останат по-дълго на пазара на труда. Да въведе по-строги критерии и механизми за контрол при отпускането на пенсии за инвалидност, така че да се ограничат ефективно злоупотребите.”

Освен това срокът на действие на разпоредбата на § 4 от ПЗР на КСО, според предвиденото към момента, е до края на тази календарна година.

Предвид изложеното по-горе въпросът, свързан с т.нар. „ранно пенсиониране” е наложително да намери решение до края на 2014г. Намерението обаче е да се извърши цялостен преглед и анализ на различните възможности за пенсиониране за всички лица, работещи при условията на първа и втора категория труд (а не само на предвидените в ал. 3 от § 4 от ПЗР на КСО), като възможните варианти бъдат сериозно обсъдени със заинтересованите лица, организации и институции.

Предстои обсъждане на различните възможности и в Консултативния съвет за оптимизиране на осигурителната система към министъра на труда и социалната политика, в който участват експерти от Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, Националният осигурителен институт, Комисията за финансов надзор, експерти от организациите на работодателите и на работниците и служителите, пенсионноосигурителните дружества, както и от неправителствения сектор и научните среди.

В тази връзка Министерството на труда и социалната политика не подкрепя предложението за промяна на разпоредбата на § 4, ал. 3 от ПЗР на КСО, тъй като е необходимо въпросите, свързани с ранното пенсиониране да бъдат цялостно уредени.

Със законопроекта се предлага и създаване на изречение второ в разпоредбата на § 4, ал. 3 от ПЗР на КСО, което също не подкрепяме, тъй като Министерството на труда и социалната политика не разполага с данни за това каква част от заетите с трудова дейност, попадаща в обхвата на чл. 104, ал. 3 от КСО, отговарят на условията на § 4, ал. 3 от ПЗР на КСО: не е възможно да се прогнозира нито колко от лицата, заети на работа под земята в подземните рудници, в подземните геологопроучвателни и хидротехнически обекти, в тунелното и подземното минно строителство ще бъдат освободени от работа на основание разпоредбата на чл. 328, ал. 1, т. 1 и 2 от Кодекса на труда, каквото е изискването на § 4, ал. 3 от ПЗР на КСО, нито колко от тях реално ще се възползват от възможността да упражняват правото си на пенсия.

Министерството на финансите изразява становище по законопроекта с писмо № 01-00-72 от 30.04.2014г. В писмото се посочва, че Министерството на финансите не подкрепя предложението за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване поради следните съображения:

Със законопроекта се предлага да бъде удължен срока на действието на § 4, ал.3 от ПЗР от КСО, като с това се удължава периода до който, лица работещи при условията на

чл. 104, ал.3, или заетите на работа под земята, в подземните рудници, в подземните геологопроучвателни и хидротехнически обекти, в тунелното и подземното минно строителство, могат да се възползват от т.нар. ранно пенсиониране.

Считаме, че непрекъснатото удължаване на периодите по § 4 от КСО с аргументите посочени от вносителите, че натрупаните средства по индивидуалните партии на тези категории лица в професионалните пенсионни фондове не позволяват формирането на достатъчен размер на пенсии, гарантиращ адекватен коефициент на заместване на дохода от труд, от една страна ще доведе до увеличаване на разходите на държавното обществено осигуряване за изплащането на пенсии, а от там и недостига на средства по бюджета на държавното обществено осигуряване и от друга страна подставя под съмнение съществуването и функционирането на професионалните пенсионни фондове. Освен това, период от една година, за осигуряване на по-висока адекватност на този вид пенсия е минимален, което по мнение на Министерството на финансите и след изтичането му, отново ще провокира предложения за по-нататъшното му удължаване със същите аргументи.

Направеното предложение за удължаване периода на облекчено пенсиониране само за определена категория лица (само за заетите при условията на чл. 104, ал.3 от КСО) би било несправедливо спрямо останалите категории лица работещи при условията на първа категория труд, тъй като на практика би се получила съществена разлика в условията на пенсиониране за заетите при условията на чл. 104, ал. 3 с останалите високо рискови професии (от летателния състав, екипажите на подводните съдове и др.). В този смисъл, всички въпроси и проблеми на ранното пенсиониране, следва да се разглеждат комплексно от страна на компетентните институции и заинтересовани страни, с оглед постигане на максимален баланс между удовлетворяване правата и интересите на правоимащите лица и от гледна точка на недопускане на по-нататъшна финансовата дестабилизация на държавното обществено осигуряване.

Освен това, направеното предложение със законопроекта не съответства на основните препоръки направени от Европейската комисия по отношение на българската пенсионна система, в т. ч. и по специфична препоръка 2 на Съвета на ЕС от месец юли 2013 г. – за ясен план и ангажимент за продължаване на реформата, за ограничаване и постепенно премахване на възможностите за ранно пенсиониране в българската пенсионна система, с оглед по-активното участие на по-възрастните работници на пазара на труда. В тази връзка са залегнали и конкретни мерки в актуализираната Национална програма за реформи от 2014 г., по отношение на въпросите на ранното пенсиониране, като е предвидено да бъде разработен проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, който да бъде внесен в Министерския съвет до края на месец ноември 2014 г.

С писмо № 04-12-70 от 08.05.2014г. Министерството на правосъдието изразява становище, че също не подкрепя внесения от народните представители Светлин Танчев, Георги Марков и Румен Йончев проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване № 454-01-44.

С оглед на гореизложеното, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите и Министерството на правосъдието не подкрепят проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 454-01-44.

**ЗА МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

СВЕТЛАНА ДЯНКОВА

За министър:

Заместник-министър Светлана Дянкова

Заповед за заместване № РА 01-289

28.04.2014г